

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 117/03-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 24. júna 2003 predbežne prerokoval sťažnosť J. M., bytom B., zastúpeného advokátom JUDr. D. T., so sídlom B., vo veci porušenia jeho práva na spravodlivé prejednanie jeho záležitosti upraveného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Bratislava V č. k. 24 C 168/01-29 z 8. apríla 2001 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 12 Co 316/02-104 z 11. decembra 2002, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. M. v časti, v ktorej namieta porušenie jeho práva na spravodlivé prejednanie jeho záležitosti upraveného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd

a) rozsudkom Okresného súdu Bratislava V č. k. 24 C 168/01-29 z 8. apríla 2001, o d m i e t a pre nedostatok právomoci;

b) rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 12 Co 316/02-104 z 11. decembra 2002, o d m i e t a z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola doručená 5. mája 2003 ústavná sťažnosť J. M., bytom B. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. D. T., so sídlom B., vo veci porušenia jeho práva na spravodlivé prejednanie jeho záležitosti upraveného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“) rozsudkom Okresného súdu Bratislava V (ďalej len „okresný súd“) č. k. 24 C 168/01-29 z 8. apríla 2001 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Bratislava V č. k. 12 Co 316/02 z 11. decembra 2002 (ďalej len „krajský súd“, ktorý nadobudol právoplatnosť 3. marca 2003.

Rozsudkom okresného súdu bola sťažovateľovi uložená povinnosť platiť navrhovateľovi J. M. (synovi sťažovateľa) výživné vo výške 2 300 Sk mesačne od 3. októbra 2001. Zročné výživné od 3. októbra 2001 do 31. marca 2002 vo výške 13 652 Sk bolo sťažovateľovi uložené platiť spolu s bežným výživným 300 Sk v mesačných splátkach počnúc od apríla 2002. Rozsudkom krajského súdu bolo rozsudok súdu prvého stupňa potvrdený.

Sťažovateľ namieta, že „*súd prvého stupňa sa dôsledne neriadil ust. §§ 85 ods. 1, 85 ods. 2, 85 ods. 3, 96 ods. 1 Zák. o rod. a priznal výživné navrhovateľovi v rozpore s ust. § 96 ods. 2 zák. o rod. (v prítomnosti v rozpore s ust. § 2 ods. 3 Obč. zák.)*“, čo uviedol aj v odvolaní proti rozsudku okresného súdu. V konkrétnostiach sťažovateľ poukazuje na to, že okresný súd nedostatočne zohľadnil skutočný záujem navrhovateľa o štúdium, vyživovaciu povinnosť sťažovateľa voči maloletej dcére Silvii, ako aj zdravotný stav sťažovateľa a jemu zodpovedajúce príjmy.

Rozsudku okresného súdu i rozsudku krajského súdu sťažovateľ vyčíta, že „nie sú správne vzhľadom na ...skutočnosti, ktoré zistili oba sudy najmä z písomných dokladov mnou do súdneho spisu založených“.

Sťažovateľ vyslovuje vo svojej sťažnosti názor, že „rozhodnutiami vyššie citovaných súdov došlo k porušeniu vyššie citovaného práva (práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru) na to, aby moja záležitosť pred vyššie citovanými súdmi bola spravodlivo prejednaná“.

Sťažovateľ navrhuje, aby jeho sťažnosť bola prijatá na ďalšie konanie a po vykonanom dokazovaní ústavný súd vyniesol tento nález:

„Uložením povinnosti sťažovateľovi platiť na výživu navrhovateľa J. M. narodeného 9. 1. 1981 sumou 2 300, - Sk mesačne od 3. 10. 2001 a zaplatiť mu zročné výživné za dobu od 3. 10. 2001 do 31. 3. 2002 v sume 13 652,- Sk na základe rozsudku Okresného súdu Bratislava 5 sp. zn. 24 C 168/01 zo dňa 8. 4. 2002 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 12 Co 316/02 zo dňa 11. 12. 2002 došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na to, aby jeho záležitosť pred vyššie citovanými i súdmi bola spravodlivo prejednaná v zmysle článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v znení protokolov č. 3, 5 a 8 veta prvá (oznámenom pod číslom 209 zbierky zákonov ročníka 1992).

Rozsudok Okresného súdu Bratislava 5 sp. zn. 24 C 168/01 zo dňa 8. 4. 2002 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 12 Co 316/02 zo dňa 11. 12. 2002 sa zrušujú.

Okresný súd Bratislava 5 je povinný zaplatiť navrhovateľovi trovy tohto konania.“.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) „Ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola

vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.“.

Podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru: „Každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch...“

Sťažovateľ namieta vo svojej sťažnosti porušenie čl. 6 ods. 1 Dohovoru rozsudkom okresného súdu v spojení s rozsudkom krajského súdu, pričom podstatou jeho námietok je tvrdenie, že oba sudy nedostatočne vyhodnotili ním navrhované dôkazy, a teda rozsudky sa neopierajú o reálne existujúci stav. Z toho vyvodzuje, že jeho záležitosť nebola spravodlivo prejednaná, a teda došlo k porušeniu jeho práva upraveného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru.

1. Podľa názoru ústavného súdu v časti, v ktorej sa sťažovateľ domáha vyslovenia porušenia označených základných ústavných práv rozsudkom okresného súdu č. k. 24 C 168/01-29 z 8. apríla 2001, nie je daná právomoc ústavného súdu.

Ako to vyplýva z citovaného ustanovenia čl. 127 ods. 1 ústavy, právomoc ústavného súdu je daná iba vtedy, ak o ochrane základných práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Právomoc ústavného súdu je preto v týchto prípadoch subsidiárna. O ochrane ústavných práv sťažovateľa, ktorých porušenie namieta, vo vzťahu k okresnému súdu rozhoduje v odvolacom konaní krajský súd. Preto vzhľadom na uvedenú zásadu subsidiarity nie je v právomoci ústavného súdu preskúmať rozsudok okresného súdu č. k. 24 C 168/01-29 z 8. apríla 2001.

Vzhľadom na uvedenú skutočnosť ústavný súd odmietol túto časť sťažnosti pre nedostatok svojej právomoci.

2. Zvyšnú časť sťažnosti, ktorou sťažovateľ namieta porušenie svojich ústavných práv rozsudkom krajského súdu č. k. 12 Co 316/02-104 z 11. decembra 2002, považoval ústavný súd za zjavne neopodstatnenú.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, II. ÚS 70/00, IV. ÚS 66/02).

Podľa názoru ústavného súdu nemožno dospieť k záveru, že by rozsudok krajského súdu bolo potrebné považovať za zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny. Rovnako nemožno dospieť k záveru, že by bol výklad krajského súdu z ústavného hľadiska neospravedlňiteľný.

Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní tejto časti sťažnosti sťažovateľa v súlade so svojou judikatúrou konštatoval, že „do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť iba vtedy, ak by ich rozhodnutia (a im predchádzajúci postup) boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné a zároveň by mali za následok porušenie niektorého z princípov spravodlivého procesu, ktoré nebolo napravené ani v inštančnom (opravnom) postupe všeobecných súdov“ (I. ÚS 34/03, III. ÚS 53/02, I. ÚS 24/00).

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu právo na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru v sebe nezahŕňa záruku úspechu v konaní. Ak sa konanie pred všeobecným súdom neskončí podľa želania účastníka, táto okolnosť sama osebe nie je právnym základom pre namietnutie porušenia ústavného práva (II. ÚS 3/97).

Ústavný súd je oprávnený a povinný posúdiť neústavnosť konania, resp. rozhodovania všeobecných súdov, t. j. či v konaní pred nimi nedošlo k porušeniu ústavnoprocených princípov konania. Táto právomoc ústavného súdu však nie je spojená

so vznikom oprávnenia a povinnosti hodnotiť právne názory všeobecných súdov, ku ktorým tieto dospeli na základe výkladu a uplatňovania zákonov, ak tento výklad a použitie zákonov neporušujú uvedené ústavnoprocenčné princípy (II. ÚS 54/02). Reálne uplatnenie a garantovanie základného práva na súdnu ochranu neznamená nielen právo na úspech v konaní, ale ani nárok na to, aby všeobecné súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorý predkladá účastník konania.

Právo sťažovateľa na spravodlivý proces zahŕňa aj právo na také súdne rozhodnutie, ktoré nie je výsledkom arbitrárneho postupu a ktoré z hľadiska odôvodnenia nie je presvedčivé. Neznamená to však, že na každý argument sťažovateľa je súd povinný dať potrebnú odpoveď akceptovanú navyše obidvoma spornými stranami. Aký spôsob súd urobí, je na rozhodnutí súdu a posudzuje sa so zreteľom na konkrétny prípad (napr. *Georgidias v. Grécko* z 29. mája 1997, Recueil III/1997).

Krajský súd potvrdil rozhodnutie okresného súdu na základe preskúmania podľa § 212 ods. 1 a § 214 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, pretože dospel k záveru, že je správne. Podľa názoru krajského súdu prvostupňový súd vykonal vo veci dokazovanie v potrebnom rozsahu, na základe ktorého vyvodil správny právny záver a svoje rozhodnutie náležite zdôvodnil. Čo sa týka rozhodnutia krajského súdu, v odôvodnení sa tento vysporiadal s tvrdeniami odporcu, ktoré ostali len tvrdeniami, pretože ich odporca nepreukázal.

Ústavný súd z uvedených dôvodov uzavrel, že označený rozsudok krajského súdu neobsahuje také skutočnosti, ktoré by svedčili o porušení čl. 6 ods. 1 Dohovoru. Sťažovateľ podľa názoru ústavného súdu namieta porušenie svojho práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru takým postupom (rozhodnutím) krajského súdu, ktorý zjavne nie je v príčinnej súvislosti s porušením označeného práva. Sťažovateľ bol v označenom spore odporcom; krajský súd rozhodol spôsobom, s ktorým odporca síce nesúhlasí, ale rozhodnutie bolo náležite odôvodnené na základe jeho vlastných myšlienkových postupov a hodnotení, ktoré ústavný súd nie je oprávnený ani povinný nahrádzať.

Ústavný súd vychádzajúc zo skutkových okolností, ktoré vyplynuli z predložených rozsudkov okresného súdu a krajského súdu, z právnych východísk a záverov, odmietol sťažnosť sťažovateľa podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. júna 2003